

Državni izpitni center

P 1 2 3 A 1 0 1 1 3

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 4. februar 2013

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. v nalogi 1).
- Če je rešitev napisana s samimi velikimi tiskanimi črkami in zaradi tega ni razvidna pravopisna pravilnost odgovora, kandidat za tako rešitev ne dobi točke (npr. v nalogi 1).
- Če kandidat poleg prave rešitve napiše še kaj drugega, kar ni vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilno, se takšna rešitev šteje za napačno (npr. v nalogi 4: *Muzikal je bil prvič uprizorjen Ljubljana 20. 10. 2010.*).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna.
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna.
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, razen če v navodilih ni določeno drugače (npr. v nalogi 13 C). Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. v nalogi 7).

Nal.	Rešitve	Točkovanje	Točke
1.	16. 10. 2010/16. oktobra 2010, Dobro jutro, Gašper Tič, izpraševalka/spraševalka/novinarka, <i>po smislu, npr.:</i> z uprizoritvijo muzikala Ljubim te – spremeni se / z režijo muzikala Ljubim te – spremeni se Upoštevamo tudi: z njegovo novo predstavo / z njegovim igralsvom / z življenjsko potjo in delom Gašperja Tiča / z njegovim uspešnim delovanjem / z njegovimi dosežki.	5 pravih odgovorov = 3 4 pravi odgovori = 2 3, 2 pravi odgovora = 1	3
2.	A 5 1 4 2 6 3 B Gašper Tič, igralec, tekstopisec in režiser / podnaslov izhodiščnega besedila / 4 / 4.	6, 5 pravih rešitev = 2 4, 3 pravilne rešitve = 1 1	3
3.	NE NE DA DA	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravi rešitvi = 1	2
4.	20. 10. 2010/20. oktobra 2010/dvajsetega oktobra 2010 (ljubljskem) SiTi Teatru Upoštevamo tudi: Siti teatru. Milan Dekleva Gašper Tič Simona Vodopivec Franko Romana Krajncan Marjan Bunič Danijel Malalan	8, 7 pravih odgovorov = 3 6, 5 pravih odgovorov = 2 4, 3 pravi odgovori = 1	3
5.	<i>Po smislu, npr.:</i> komični lik, ki sta ga Gašper Tič in njegova soproga Nataša Tič Ralijan ustvarila za oddajo Spet doma / izmišljena oseba, ki nastopa v oddaji Maria Galuniča / lik, ki sta ga ustvarila skupaj s soprogo / priljubljen komični televizijski in dramski lik / umetniški lik/lik iz predstave <i>Po smislu, npr. trije od:</i> smešnost / ker je zabavna / zna nasmejati ljudi / omogoča prepoznavanje v samoironiji / gledalci se	1 1 za navedene 3 razloge	2

	prepoznajo v otožnosti / poistovetenje v osamljenosti / gledalci imajo podobne poglede na življenje in politiko Napačno: Je nadarjena, karizmatična komedijantka. / Ob njej imajo gledalci drugačen pogled na življenje.		
6.	A <i>Po smislu, npr. trije od:</i> temni/črni/do ramen dolgi/daljši, nazaj počesani/kodrasti lasje/temnolas/dolgolas ima brke in bradico/ima kozjo bradico/neobrit visoko čelo okrogel obraz temne oči ozek in dolg nos velika ušesa je mlad/moški srednjih let je postaven/čeden moški na glavi ima (sončna) očala športno-eleganten slog oblačenja/urejen/oblečen v belo/kratko/polo majico/mlajši moški v preprostih oblačilih nasmejan B opis osebe	3 ali 2 podatka o zunanosti = 1 1	2
7.	č	1	1
8.	tematski, gledališkem ustvarjanju, raziskovalni	3 pravilni odgovori = 2 2, 1 pravilni odgovor = 1	2
9.	A <i>Po smislu, npr.:</i> Vam je kdaj žal, da ste (postali) igravec? / Vam je kdaj žal, da ste se začeli ukvarjati/se ukvarjate z igrilstvom? / Vam je kdaj žal, da ste se odločili za delo v gledališču/za poklic igralca? B b	1 za pomensko pravilno poved z ustreznim slogovno nezaznamovanim izrazom 1 za jezikovno pravilnost 1	3
10.	zloženska pisec teksta/tekstov	1 1	2
11.	A (v) prvem/1./1 B DA NE DA NE C <i>Po smislu, npr.:</i> Pri umetnostnem drsanju so obvezni liki natančno predpisani. / V finalu umetnostnega drsanja je izvedla najtežji lik. / Zmagovalec je pravi mojster akrobatskih likov na snežni deski. Napačno: Lik smučarke Tine Maze mi je zelo všeč.	1 4 pravilni odgovori = 2 3, 2 pravilna odgovora = 1 1 za vsebinsko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi	5
12.	<i>Po smislu, npr.:</i> nagrajenec/nagrajenka nagraditi/nagrajevati nagrajen/nagradni igralka/igrilstvo/igra/igralo igrati/zaigrati igran/igralski/igralen/igralčev življenjepis/življenjepisc/življenjepisje živeti/doživljati/preživeti življenjski/živ/vseživljenjski Upoštevamo tudi druge oblike, npr. igram, je živel.	9, 8 pravih odgovorov = 3 7, 6, 5 pravih odgovorov = 2 4, 3, 2 pravih odgovorov = 1	3

13.	<p>A iz istega tematskega polja</p> <p>B sposojenke <i>Po smislu, npr.:</i> Sposojenke so besede, ki smo si jih sposodili iz tujih jezikov in jih prilagodili slovenščini v izgovoru, zapisu in slovnični obliki. / So besede, ki smo si jih sposodili in prilagodili svojemu jeziku.</p> <p>C a, b</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1 za ustrezno utemeljitev</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi</p> <p>2, 1 pravilni odgovor = 1</p>	<p>5</p>
14.	<p>pridevniška beseda, pridevnik, števnik, (pridevniški/svojilni) zaimek</p> <p>levega prilastka</p>	<p>4, 3 pravilni odgovori = 2</p> <p>2, 1 pravilni odgovor = 1</p> <p>1</p>	<p>3</p>
15.	<p>nepregibne, členka</p>	<p>1 za obe rešitvi</p>	<p>1</p>
16.	<p>dvema dnevoma</p> <p>uprizoritvi</p> <p>igralcem Gašperjem Tičem</p> <p>komedijantko Natašo Tič Ralijan</p> <p>televizijskim voditeljem Mariom/Mariem Galuničem</p> <p>priljubljenimi medijskimi osebnostmi</p>	<p>6, 5 pravih rešitev = 3</p> <p>4, 3 pravilne rešitve = 2</p> <p>2, 1 pravilna rešitev = 1</p>	<p>3</p>
17.	<p>prilastkov (odvisnik)</p> <p><i>Po smislu, npr.:</i> Cenim poštene in iskrene ustvarjalce s talentom in z znanjem.</p> <p>Upoštevamo tudi: Cenim poštene, iskrene in talentirane ustvarjalce z znanjem.</p>	<p>1</p> <p>1 za ustrezno pretvorbo (strnitev) povedi</p> <p>1 za jezikovno pravilnost strnjene povedi</p>	<p>3</p>
18.	<p>MGL in ljudje v njem me najbolj izpolnjujejo, zato ljubim to gledališče.</p>	<p>1 za ustrezno pretvorbo</p> <p>1 za jezikovno pravilnost povedi</p>	<p>2</p>
19.	<p>URADNO VABILO</p> <p>Ustreznost besedilni vrsti (4)</p> <p>– podatki o sporočevalcu in naslovniku; kraj in datum pisanja</p> <p>– poimenovanje besedilne vrste in ustrezen nagovor</p> <p>– (vljudnostni zaključek in) pozdrav ter podpis z navedbo vloge sporočevalca, če ta še ni izražena v naslovu sporočevalca ali v jedrnem delu</p>	<p>2 = pravilna, popolna in smiselna navedba podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu</p> <p>1 = do dve manjši nepravilnosti ob smiselni navedbi podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu (npr. datum je napisan pred krajem / naveden je samo datum / kraj in datum sta napisana vzporedno z naslovom naslovnika / pri naslovu naslovnika/sporočevalca manjka ime osebe)</p> <p>0 = manjkajo podatki o sporočevalcu ali naslovniku ali o kraju in datumu sporočanja / podatki o sporočevalcu in naslovniku so na napačnih mestih</p> <p>1 (za obe prvini)</p> <p>1 (za obe prvini)</p>	<p>12</p>

<p>Vsebina (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrek vabila na prireditve – natančna in smiselna navedba podatkov o prireditvi (kraj/prostor, čas: datum in ura) – vsebina srečanja (npr.: predstavitev gostovega gledališkega/igralskega/režiserskega ustvarjanja; njegovi pogledi na gledališče v Sloveniji; muzikal Ljubim te – spremeni se; Ana Liza; predstavitev slovenskih gledaliških ustvarjalcev) <p>Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> – jezikovna pravilnost – slogovna ustreznost <ul style="list-style-type: none"> • ustrezen in spoštljiv nagovor (primeri neustreznosti: <i>Spoštovani Gašper! / Dragi gospod Tič! / Pozdravljeni!</i>) • brez odvečnega ponavljanja besed/besednih zvez • skladnost z navodili 	<p>1 1</p> <p>2 za najmanj dva podatka o vsebini srečanja ALI za en podatek o vsebini srečanja in podatek o tem, da je gostovanje z igralcem že dogovorjeno 1 za en podatek o vsebini</p> <p>Podatki o vsebini so lahko predstavljeni v obliki dnevnega reda.</p> <p>2 (2 napaki = – 1 točka do 0) 2 (Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk.)</p> <p>Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 2 točki.</p>	
--	--	--

1. primer vabila

Jana Pevec
Srednja zdravstvena šola Ljubljana
Poljanska c. 61
1000 Ljubljana

Ljubljana, 20. 1. 2013

Gašper Tič
Mestno gledališče ljubljansko
Čopova ul. 1
1000 Ljubljana

VABILO

Spoštovani,

v imenu gledališkega krožka na Srednji zdravstveni šoli Ljubljana Vas vabim, da ste naš gost na gledališkem večeru, ki bo 7. februarja 2013 ob 18. uri na Srednji zdravstveni šoli v veliki predavalnici.

Kot sva se dogovorila po telefonu, Vas vabimo, da dijakom naše šole spregovorite o svojem gledališkem ustvarjanju in o svojih pogledih na gledališče danes. Veseli bomo, če nam boste spregovorili tudi o svojem najnovejšem muzikalu Ljubim te – spremeni se.

Na programu, ki smo ga oblikovali člani gledališkega krožka, bo najprej glasbena točka šolske glasbene skupine in kratek dramski prikaz. Nato sledi pogovor z Vami. Na koncu pa Vas vabimo na družabno srečanje in pogostitev.

Veselimo se srečanja z Vami in Vas lepo pozdravljamo.

Jana Pevec,
članica gledališkega krožka

2. primer vabila

Janez Pevec
Srednja zdravstvena šola Ljubljana
Poljanska c. 61
1000 Ljubljana

Ljubljana, 7. 2. 2013

Gašper Tič
Mestno gledališče ljubljansko
Čopova ul. 1
1000 Ljubljana

VABILO

Spoštovani g. Gašper Tič!

Dovolite mi, da Vas kot član gledališkega krožka na Srednji zdravstveni šoli Ljubljana povabim na naše redno srečanje z znanimi slovenskimi gledališkimi ustvarjalci. To bo v ponedeljek, 18. 2. 2013, ob 17.00 v veliki predavalnici šole.

Predlagam naslednji dnevni red:

1. Kratka predstavitev komičnega muzikala Ljubim te – spremeni se
2. Pogovor o gledališkem ustvarjanju
3. Pogostitev

Veselim se Vašega obiska in Vas lepo pozdravljam.

Janez Pevec

IZPITNA POLA 2

VODENA INTERPRETACIJA

Nejc Gazvoda, Sanjajo tisti, ki preveč spijo (odlomek)

SAM S SEBOJ

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

2 T

0 T – Ni opredelitve. / Opredelitev je napačna.

Primer: Odlomek je iz družinske drame.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Odlomek je epski.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: Odlomek je epski, saj avtor predvsem pripoveduje o zunanjem dogajanju. Ponekod so nakazana občutja glavne osebe – to je lirski del.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: Pisatelj pripoveduje o neobčutljivem fantu, ki uniči vse, česar se dotakne. Nima prijateljev, nikogar ni sposoben imeti rad. Uživa samo v prazni stavbi, kjer je lahko sam s seboj in svojo domišljijo.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. / V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.

Primer: V odlomku spoznamo fanta, ki uživa mamila in alkohol, ker se mu zdi to edina zabava v življenju. Sicer se dolgočasi in ničesar ne čuti.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: Pisatelj Nejc Gazvoda nam v odlomku prikaže Antona oziroma njegovo lastnost, po kateri se razlikuje od drugih. Ta lastnost je, da ničesar ne čuti. Starši želijo, da bi bil drugačen, hočejo mu pomagati, on pa tega ne sprejme. V družbi drugih ljudi se dolgočasi, uživa pa v samotni, ko se prepušča svojim mislim.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Oznaka Antona (Razčlemba in razlaga)

2 T

0 T – Oznake ni. / Oznaka je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Anton je bil kot otrok bolan, zato uživa v mučenju. Zabava se, ko drugi trpijo, je hudoben in sebičen.

- 1 T – Oznaka je skopa/površna/nejasna. / Parafraziran je ustrezen del odlomka.
Primer: Zadovoljen je samo takrat, ko uživa alkohol in marihuano, srečen samo v zapuščenem kulturnem domu, kjer lahko razmišlja. / Čuti, da ne čuti ničesar. Dolgočasi se. Nič ga ne veseli. Misli, da je vse v glavi. Ne zanima ga, zakaj je takšen. Uživa samo v samotni.
- 2 T – Oznaka je jasna, natančna.
Primer: Anton je čuden človek. Že od malega ničesar ne čuti. Ne uživa v igrah z vrstniki, ničesar se ne veseli, vse ga dolgočasi. Nekaj zabave najde v alkoholu in marihuani, a ne za dolgo. Navzven je privlačen, prijeten, v sebi pa hladen, otopel. Je oseba, ki je sama sebi dovolj in se ne sprašuje o svoji drugačnosti.

Razlaga Antonovega odnosa do staršev (Razčlemba in razlaga)

2 T

- 0 T – Razlage ni. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.
Primer: Kadar je bil pod vplivom alkohola, je bil do staršev nasilen, sicer pa ju je pustil pri miru. Vseeno mu je bilo zanj.
- 1 T – Razlaga je skopa/površna/nejasna. / Parafraziran je ustrezen del odlomka.
Primer: Staršem je zameril, ker so hoteli, da bi bil drugačen. To jim je vrnil na svoj način. Ni mu bilo težko, ker ju tako ali tako ni imel rad. / Anton se je delal norca, govoril je, da ga oče zlorablja, mama pretepa. Prizadel ju je z lažmi, a mu je bilo vseeno, saj ju ni imel rad.
- 2 T – Razlaga je jasna, natančna.
Primer: Fant tudi do svojih staršev ničesar ne čuti. Matere in očeta ni imel nikoli rad. Iz njiju se celo norčuje. Ne prizadene ju le s svojo neobčutljivostjo, ampak tudi z zavestnimi dejanji zlobe, hudobije – psihiatrom namreč laže o zlorabah v družini. Ker ima bogato domišljijo, kot lahko preberemo v odlomku, ima vedno pri roki kakšno lažno zgodbo, s katero očrni starše.

Razlaga Antonovega odnosa do drugih ljudi (Razčlemba in razlaga)

2 T

- 0 T – Razlage ni. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.
Primer: Odnos do vseh ljudi je slab, ker ni od nikogar dobil ljubezni in pozitivnega zgleda.
- 1 T – Razlaga je skopa/površna/nejasna. / Parafraziran je ustrezen del odlomka.
Primer: Vsi so mu enako nepomembni. Čeprav je čeden, ga celo dekleta ne zanimajo. Druge prezira in žali, ker misli, da je pomemben le on. / Ni se družil z vrstniki, ker ga je to, kar so počeli oni, dolgočasil. Iz psihiatrov se je delal norca, vsakemu je povedal drugo zgodbo o zlorabi.
- 2 T – Razlaga je jasna, natančna.
Primer: Antonu noben človek nič ne pomeni. Nikogar ne spoštuje, nikogar nima rad. Že kot otrok se ne družil z vrstniki. Ko odrasča, nima prijateljev, čeprav je marsikomu všeč in bi lahko vzpostavil kak topel medčloveški odnos. Ne norčuje se le iz staršev, ampak tudi iz psihiatrov – z njimi ni iskren, ni mu mar, kaj si mislijo. Ker je tako odtujen od vseh ljudi, se umika na samotno mesto, kjer mu ni treba nikogar srečati.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

2 T

- 0 T – Citata ni. / Citat ne ustreza navodilu.
Primer: »Starši so ga prepričevali, da to ni res.« / »Anton se je delal norca iz njih.«
- 1 T – Citat ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo. / Namesto citata je opisan primer.
Primer: »Veselilo ga ni nič.« / »Ampak on se je dolgočasil.« / »In takrat je ugotovil, da je vse v glavi.« / »Anton je bilo vseeno, da ju je prizadel.« / »Zadovoljen je bil s tem, da je sedel v vaški podrtiji, ki je bila včasih kulturni dom, in razmišljal.« / »Kajti samo, ko si je stvari predstavljal sam, je nekaj doživel.« / »Le zaprte oči in sprehod čez lastne misli je bilo tisto, kar je Antona popeljalo nekam, kjer je užival.«

2 T – Citat ustreza navodilu/razlagi.

Primer: »Ko je bil malce starejši, je Anton prvič začutil to, da ni čutil ničesar.« / »Ni ga zanimalo, zakaj je takšen.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

2 T

0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).

2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.

Primer: V odlomku je jasno, da je Antonov zelo slab odnos do staršev in drugih ljudi posledica njegove brezčutnosti, vzroka za to lastnost pa nam pisatelj ne razkrije. Tudi samega Antona ta vzrok ne zanima. Ker je zadovoljen s seboj, niti ne poskusi, da bi v svojem vedenju kaj spremenil.

(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Mnenje o materinem in očetovem ravnanju (Sinteza in vrednotenje)

2 T

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev. / Mnenje ni v skladu z odlomkom.

Primer: Mati in oče sta gotovo na kak način vplivala na sina, čeprav tega ne vemo. Morda je to celo podedoval od enega ali kar obeh.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.

Primer: Mati in oče bi se morala sinu bolj posvečati. Morala bi se pogovarjati z njim, ne pa da sta pogovore prepuščala psihiatrom, sama pa sta se ukvarjala z vsem drugim. Sin laže. Nista dovolj odgovorna, a nasilna tudi ne.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Antonovi starši se mi ne zdijo brezbržni in brezčutni. Mati in oče se zavedata, da je s sinom nekaj hudo narobe, da je nekakšen čustveni invalid, ki ni sposoben prijateljskih in drugih pozitivnih odnosov. Želita mu pomagati, način, ki ga pri tem uporabljata, pa ni ravno dober. Nesmiselno je, da ga vodita k psihiatrom, saj veda, da manipulira z njimi. Pravzaprav tudi onadva živita vsak v svojem svetu (vžigalic in lepo pogrnenih miz), vendar zaradi tega še nista kriva za sinovo brezčutnost. Morda se je kaj hujšega zgodilo v Antonovem zgodnjem otroštvu, a o tem odlomek ne pripoveduje. Ob njem lahko spoznamo, da je za vpliv staršev na sinovo ravnanje prepozno, ker se ta na nič več ne odziva.

Presoja vrednot sodobnih mladostnikov (Sinteza in vrednotenje)

2 T

0 T – Presoja ni izražena. / Izražena je kot skopa trditev. / Presoja ne ustreza navodilu.

Primer: Morajo se naučiti preračunljivosti in iznajdljivosti, ker se v družbi ne morejo na nikogar zanesti. Prav pa je, da niso preveč egoistični.

1 T – Presoja je nejasna, izražena z ohlapno, s šibko razlago/nakazana v primeru iz življenja.

Primer: Vrednote današnjih mladih generacij so iste kot nekoč: ljubezen, prijateljstvo, zaupanje ... Ker živijo v težkih družbenih razmerah, pa morajo svojo energijo usmerjati drugam in tem vrednotam pogosto ne morejo slediti tako, kot bi želeli.

2 T – Presoja je jasna, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Mislim, da imajo mladi danes iste vrednote kot njihovi predhodniki, saj so to pozitivne strani življenja, ki so večne: prijateljstvo, družina, ljubezen, razumevanje, iskrenost ... Brez njih je človek duhovno siromašen, kot vidimo v prebranem odlomku. Vrednote so torej iste, vendar jih je po mojem mnenju v težkih družbenih razmerah težje gojiti oziroma jim slediti in jih uresničevati v svojem življenju. Zdi se, da te razmere mladim pogosto jemljejo optimizem, voljo, moč ... Po drugi strani pa postaja zanje večja vrednota nekaj, kar je bilo do nedavnega samoumevno – delo. Ker je delovno mesto zelo težko dobiti, se mladi bolj zavedajo, kako je dragoceno. Zato tudi ni čudno, da službi (če jo že dobijo) prilagodijo vse ostalo, vse druge vrednote in cilje.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.

Primer: Mladi nimajo nobenih možnosti. Izobrazba ni več cenjena. Denar je le za nekatere, ni povezan z delom, ampak z goljufijo.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.

Primer: Mladi vedo, da so prave vrednote danes težko uresničljive in da o njih lahko le sanjajo. Pogosto se zatekajo v svet omame, kjer nekoliko pozabijo kruto resničnost.

2 T – Primer je na kratko opisan.

Primer: To, kar se je zgodilo moji prijateljici, lepo dokazuje, da je verjeti v vrednoto eno, živeti jo pa drugo. Ta moja prijateljica je vedno govorila, da si želi v življenju le prave, iskrene ljubezni, srečen dom, poln otrok in razumevanja s partnerjem. Zaljubila se je in začela hoditi s fantom, ki ji je ljubezen vračal. Nobeden od njiju ni imel službe, živela sta od pomoči. Potem je fant dobil priložnost za dobro plačano delo v tujini in to priložnost izkoristil. Sprva sta verjela, da jima bo to pomagalo doseči cilje, a resničnost je šla v drugo smer. Fant je v tujini začel novo ljubezensko zvezo, svojemu prejšnjemu dekletu pa napisal kratko sporočilo in ga končal z besedami: »Takšno je pač življenje.« Prijateljica se je za dolgo časa zaprla vase. Ni več verjela v ljubezen, govorila je, da sploh ne obstaja. Tudi ona je bila sama sebi dovolj – kot fant v Gazvodovem besedilu. Dobila je službo in ta je postala njena glavna vrednota. Vse dneve preživi na delovnem mestu, tudi tiste, ko bi lahko bila prosta. Zdaj je zanjo najpomembnejše to, da je uspešna in da se ne zameri svojim šefom. O domu, kjer bi bila srečna s partnerjem in z otroki, ne razmišlja več.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost**Slovnična pravilnost****2 T****Pravopisna pravilnost****2 T****Slogovna ustreznost****2 T**

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

Vinko Möderndorfer, Predmestje (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

2 T

0 T – Ni opredelitve. / Opredelitev je napačna.

Primer: Besedilo je v glavnem izpovedno.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Odlomek je epski.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: Odlomek je epski, v njem pa je tudi nekaj lirskega – to so misli in občutki književne osebe.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: Pisatelj pripoveduje o hčeri, ki ni več našla stika z očetom. Čeprav je preživel težke čase, mu ni hotela odpustiti. Po poroki je le redko prišla domov in takrat ga je popolnoma ignorirala.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. / V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.

Primer: V odlomku beremo o očetu, ki je izgubil službo in se je zaman trudil, da bi jo dobil nazaj. To ga je zelo potrla. Njegovo življenje je postalo prazno.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: Odlomek pripoveduje o odnosu med očetom in hčerjo, pa tudi o neki drugi očetovi težavi – izgubi zaposlitve. To, da je bil nenadoma odpuščen, zelo težko prenaša. V praznini, ki jo občuti, izgubi stik z Mojco, ki prav takrat odrašča. Pozneje, ko se hči poroči in odseli, prekinjenega stika sploh ne moreta več vzpostaviti. Očeta preganja občutek krivde.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

3 T

0 T – Problem ni izbran. / Literarna prvina ni izbrana. / Samo splošno razmišljanje o pojavu ali problemu – brez povezave z odlomkom.

1 T – Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. / Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.

Primer: kršenje človekovih pravic / odraščanje

2 T – Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. / Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.

Primer: izguba službe / hčerin odnos do očeta

3 T – Izbran je osrednji problem odlomka/in problem, ki je bistveno povezan z njim. / Izbrana je osrednja prvina odlomka/in prvina, ki je bistveno povezana z njo.

(Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)

Primer: očetov občutek krivde / odtujenost med očetom in hčerjo

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

3 T

0 T – Razlage ni. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Moški se čuti krivega, ker nima več službe in ne more skrbeti za svojo družino.

1 T – Razlaga je skopa/površna/nejasna.

Primer: Očetov občutek krivde je posledica njegovih napak. Prej se tega ni zavedal. Boril se je in vse opustil. Zdaj, ko je starejši, se mu vedno bolj oglašava vest. Za vse mu je žal.

2 T – Parafraziran je ustrezen del odlomka.

Primer: Zdelo se mu je, da se je hči ohladila do njega. Čutil je, da je popolnoma izgubil stik z edinko Mojco. Po poroki je domov prihajala vse bolj redko, oče pa si je govoril, da je za vse sam kriv, ker se je gnal v prazno in ker se ni spraševal o ničemer.

3 T – Razlaga je jasna, natančna.

Primer: Oče, o katerem govori odlomek, ima zelo močan občutek krivde, ker se je odnos med njim in hčerjo ohladil. Očita si, da se hčeri ni dovolj posvečal. Spomni se sicer, da se je to začelo dogajati takrat, ko je izgubil službo in se je v svoji prizadetosti začel nekako umikati v praznino, vendar se kljub temu še naprej počuti krivega. Ne more si odpustiti. Še dodatno je obremenjen, ker se zaveda, da je zdaj, ko hči le redko pride domov, očitno prepozno, da bi se njun odnos popravil. Zaradi močnega občutka krivde se mu celo zdi, da njegovo dosedanje življenje ni imelo smisla.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

2 T

0 T – Opisane primeri ni. / Citata ni. / Citat ne ustreza navodilu.

Primer: »Ničesar nisem kriv.«

1 T – Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo.

Primer: »Tako se mu je zdelo.« / »In takrat je najbrž popolnoma izgubil stik z Mojco, svojo edinko.« Zadnje tri povedi.

2 T – Opisani primer/citat ustreza navodilu/razlagi.

Primer: »Jaz sem kriv.« / »Za vse sem jaz kriv.«

(Z dvema točkama ovrednotimo vsak primer, ki natančno utemeljuje razlago.)

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

2 T

0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).

2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.

Primer: Oče je sicer preživel hude čase, imel je velike skrbi, a misel na to ne more pregnati njegovega občutka krivde. Ta je še posebej močan zato, ker ve, da zamujenega ne more več nadoknadi.

(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev. / Mnenje ne ustreza navodilu/ni povezano z odlomkom.

Primer: Oče je nesrečen človek in ni vsega sam kriv. Kdo mu je pa stal ob strani, ko je imel svoje skrbi? Nihče.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.

Primer: Več bi se moral posvečati hčeri, preden je odrasla. Hči ni bila kriva, da je izgubil službo. Ko je videl, da je ravnal narobe, bi se lahko opravičil. Res pa je tudi, da ima razloge, ki nekako opravičujejo njegovo nepozornost. Po svoje ga lahko razumemo. Lepo bi bilo, če bi ga razumela tudi hči. Je še veliko slabših očetov, kot je on, pa se otroci lepše obnašajo do njih.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Oče je najbrž res naredil napako, ko se je nehal ukvarjati s hčerjo, vendar menim, da bi lahko sam sebi odpustil. Prav je, da si napako prizna in da ne išče razlogov za slabe odnose pri hčeri ali ženi, vendar ni dobro, da se tako zelo prepušča občutku krivde. Celotni psihologi pravijo, da je ta občutek eno najhujših bremen za človekovo duševnost. Mislim tudi, da je njegova napaka do neke mere razumljiva, saj je bil zaradi izgubljenega službe zelo potr. Hči bi lahko vsaj kot odrasla oseba to razumela in nehala gojiti zamero do očeta. Najverjetneje vidi, da mu je hudo, pa se kljub temu na svojih redkih obiskih pogovarja le z materjo.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev. / Mnenje ne ustreza navodilu/ni povezano z odlomkom.

Primer: Splošno mnenje je, da so vedno krivi otroci, starši pa skoraj nikoli. O tem bi bilo treba temeljito razmisliti.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago/nakazano v primeru iz življenja.

Primer: Če nam občutek krivde pomaga popraviti napake, je nekaj pozitivnega, če pa ga tvorimo s seboj kot nekakšno prtljago, čeprav smo nekaj že popravili, nas lahko uniči. Tudi sebe moramo imeti radi.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Zdi se mi, da občutek krivde danes ni več v modi. Člani družin so vedno bolj tuji drug drugemu, pa si po moje starši, ki so odgovorni za to, tega ne očitajo tako zelo kot oče, o katerem pripoveduje odlomek. Tisti, ki nimajo časa za otroke, partnerje in slabo vest, večinoma niso brezposelni, ampak prezaposleni. Pomemben jim je le lasten uspeh, vse bi naredili za svojo kariero. To se mi zdi veliko bolj sebično kot ravnanje očeta, ki je izgubil službo. A očetje, ki zanemarjajo otroke zaradi neprestanega dela in odsotnosti, se večinoma tolažijo s tem, da materialno skrbijo zanje. Če se že za trenutek pojavi občutek krivde, ga preženejo s kakim darilom in spet je vse lepo in prav. Z občutki krivde res ni dobro živeti, napake v medčloveških odnosih pa je treba priznati in jih popravljati, dokler je še čas. Ko se bodo končala službena leta, se lahko zgodi, da ob nas zaradi naše brezbriznosti ne bo nikogar. Sporočilo odlomka je dobra popotnica za naše življenje: Naučiti se moramo odpustiti drugim, pa tudi sebi. Nihče namreč ni popoln, vsak pa se lahko trudi biti čim boljši oče ali sin, čim boljša mati ali hči, predvsem pa čim boljši človek. Tak trud je vedno poplačan.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.

Primer: Nekdo ima občutek krivde, ker ni diplomiral. Njegov oče tudi ni, pa se zato ne počuti krivega.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.

Primer: Moja teta živi sama s sinom, ki hodi v zadnji razred osnovne šole. V službi mora veliko delati. Kadar se pogovarja z mojo mamo, vedno pravi, da ima slabo vest, ker je fant veliko sam doma. V šoli je uspešen, doma pomaga, mami nič ne očita, ona pa se kljub temu počuti krivo.

2 T – Primer je na kratko opisan.

Primer: Ne vem, ali je na našega soseda vplival občutek krivde, a če je, potem je to vsekakor pozitivno. Bil je uspešen poslovni človek, zdaj pa je že tri leta upokojen. Dokler je še hodil v službo, ga ni bilo skoraj nikoli doma, hčer in sina je vzgajala samo njegova žena, čeprav je bila tudi ona zaposlena. Za svoja otroke ni imel nikoli časa, nudil pa jima je vse materialne dobrine. Oba sta si ustvarila novi družini in se tako kot hči v besedilu Predmestje odselila od doma. Včasih sta z družinama prišla na obisk, vendar je bilo to zelo redko. Upokojenca sta bila večinoma sama, saj si kroga prijateljev, s katerimi bi se družila, očitno nista ustvarila. Pred kakšnim letom pa smo opazili, da se je njuno življenje precej spremenilo. Otroke ju z družinama pogosto obiščeta, še večkrat pa so pri njiju samo vnuki: včasih vsi trije, največkrat pa en sam – tisti, ki je najstarejši. Dedek se ukvarja z njim več, kot se je nekoč v vseh letih z obema svojima otrokoma. Vozi ga na treninge in v glasbeno šolo, vključuje ga v delo na vrtu ali svoji delavnici, ki si jo je postavil, da v njej za hobi mizari. S svojim sinom in s svojo hčerjo se ni nikoli pogovarjal, z vnukom pa to počne in je pri tem videti zelo zadovoljen. Fant za mnenje vedno najprej vpraša dedka in upošteva vse njegove nasvete. Soseda nam je nekoč v šali rekla, da je zet že malo ljubosumen, ker njegov sin bolj upošteva dedka kot starše. Njen mož je stal zraven in ni mogel skriti ponosa. Zdelo se je, da si misli: Nikoli ni prepozno. Nisem bil dober oče, sem pa dober dedek.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

2 T

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Slovnična pravilnost

2 T

Pravopisna pravilnost

2 T

Slogovna ustreznost

2 T

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).